СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 115. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 19 травня 1933. VOL. XLI. No. 115. Jersey City, N. J., Friday, May 19, 1933. THREE CENTS.

З КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА

ДАЛЬШИЙ ХІД НАРАД.

ДІТРОЙТ. — Пополудневі наради з вівтірка виповнили ділові звіти завідателя „Свободи", Петра Маційовського, а далі головної контрольної комісії, від імени якої забирали слово: О. Шараварко, о. Гр. Пипюк і о. д-р В. Клодницький.

У звітах контрольної комісії положено особливий натиск на усунення одного недомагання: перепачковування хорих у членство У. Н. Союза, яке практикують наші члени і відділові урядники. Це те лихо, яке збільшує смертність нашої організації і якому треба на тій конвенції зарадити, знайшовши на це відповідні способи.

Між іншим піднесено теж справу інфляції, яку можливо прийдеться розвязувати новому урядови У. Н. Союза, як міліоновій фінансовій інституції.

Потім здав касовий звіт головний касієр У. Н. Союза, Василь Левчик.

Від імени шконтруючої комісії забрав слово голова комісії, М. Дармограй, і представив, що це прямо неможливо було комісії провірити на протязі одного тижня фінансове діловодство такої величезної організації і її органу. Всеж таки зроблено все, що було в силах комісії. Обширний звіт про інвестиції, як готівка, бонди, морґеджі, реальности і т. д., прочитав секретар комісії, Тарас Шпікула.

Комісія ствердила, що переглянула урядовий звіт державної контролі, яка в подробицях обговорює господарку в У. Н. Союзі, й стверджує, що все знаходиться у якнайкращім порядку, та що резерва на оцінку членських грамот виносить $1,981,-769.67, себто 130%, або 30% понад статутове мірило.

Від імени редакційної комісії говорив перший М. Мурашко, голова комісії, ствердивши повну гармонію екзекутиви і редакції „Свободи" щодо ведення орґану.

Начальний редактор, О. Ревюк, здав подрібний звіт з редаґування.

На тім вівтіркові наради конвенції закінчено.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОГОЛОШУЄ ПРОГРАМУ ВІДНОВЛЕННЯ ПРОМИСЛОВОСТИ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт звернувся до конґресу з посланням, у якому докладно викладає програму своєї політики відбудови промисловости в Злучених Державах. Він стоїть за необхідність припинення діяльности законів про боротьбу з тростами, вказує на необхідність припинити конкуренцію й обнижки цін на фабрикати, а разом з тим вказує на потребу піднесення платні робітництву, щоби піднести покупну спроможність населення. Разом з тим указує президент на необхідність зменшення годин праці, які в багатьох підприємствах задовгі.

Для піднесення доходів держави президент, крім того звернувся до всіх стейтів з указанням на необхідність найскоршого знесення прогибіції, щоб держава могла встановити податки на алькогольні вироби. Податки ці потрібні в звязку з переведенням програми економічної відбудови життя в Злучених Державах.

НАЦІОНАЛЬНА ҐВАРДІЯ В БОРОТЬБІ З ФАРМЕРАМИ.

МІЛВОКІ (Вісконсін). — Ґовернор оголосив дальшу мобілізацію національної ґвардії для боротьби з фармерами-страйкарами, які перешкаджають доставляти до міст молоко страйколомами. В кількох випадках дійшло до кривавих сутичок між фармерами та ґвардією.

Ґвардія старається розігнати страйкарів з доріг, щоби звільнити їх для свобідного довозу молока до міст. Наказано арештувати всіх фармерів, які нападатимуть на страйколомів, або виливатимуть молоко на землю. Вже арештовано понад 200 осіб.

СКЛАДАЮТЬ ВИНУ НА КАПІТАНА „АКРОНА".

ВАШИНҐТОН. — Слідча комісія в справі загибелі повітроплава „Акрон" прийшла до висновку, що до загибелі було би не прийшло, якби капітан повітроплава був взяв інший напрям лету перед бурею. Вважають, що він не добре зорієнтувався в атмосферичних обставинах, а тому попав зі своїм повітроплавом у центр цикльону.

НЕМА МОВИ ПРО ПРИЗНАННЯ РАДЯНСЬКОГО УРЯДУ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар стейту, Гол, заявив, що звернення президента Рузвелта до голови московського ВЦИКА, Калініна, зовсім не означає признання радянської влади. Для признання потрібний точно означений законом акт, з відповідним зазначенням факту признання.

Але Гол ухилився від відповіди, чи він стоїть за признання радянського уряду, чи ні. Думають, що він ще не рішився, що робити з цим питанням.

ЗАБОРОНА ЗБІРКИ НА „ПИСАНКУ".

Адміністраційна влада в Заліщиках заборонила урядити збірку в цілім повіті „Писанка на Рідну Школу" — мовляв, цього року було вже досить збірок.

ВЕЛИЧЕЗНА ПОЖЕЖА.

Від пожежі, що почалася в ґаражі в Оборн (Мейн), згоріли 231 будинків. Між ними є будинки, в яких містилися ріжні підприємства, але згоріли в більшости мешкальні доми. Більше як 1,500 мешканців тих будинків лишилися без даху над головою, а всі їх річи згоріли. Червоний Хрест зорґанізував допомогу жертвам пожежі, які потребують харчування та медичної помочі. Страти від пожежі числять на 1 міліон долярів.

БОЛЬШЕВИЦЬКА АКАДЕМІЯ НАУК ІДЕ ДО ВАРШАВИ.

Всесоюзна Академія Наук приняла запросини на конґрес істориків, що буде в серпні у Варшаві. Як делеґати ідуть: секретар академії проф. Волґін і орієнталіст проф. Ольденбурґ.

ГОЛОД НА ПОЛІССІ.

З Полісся повідомляють, що господарське положення країни погіршується з дня на день. Найгірша нужда в столинському повіті. Є села, де населення, нищене голодовим тифом, дожидає ратунку в кваску, що має зазеленіти з весною, а покищо жиє хлібом з березової кори та інших додатків, в яких є все крім муки. Для десятків тисяч господарств, що від Різдва не мають хліба й жиють тільки бараболею, передновок дуже важкий.

В найгіршому положенні знаходяться громади на радянському кордоні, що частину своїх піль і сіножатей мають по радянському боці. В кількох селах повіту Столин населення лежить покотом і пухне з голоду.

ЗАМКНУЛИ КОСТЕЛ.

У костелі св. Єлисавети у Львові відбулося вінчання Юл. Мазура з Марією Вуйцік. До Вуйціка приступила його бувша любка, наймичка Ґізонь, і хотіла йому підрізати кухонним ножем горло. Присутні вирвали напасниці ніж і вона поранила йому лише бороду. Костел замкнули аж до нового посвячення.

ЗЛОЩАСНА ЗНАХІДКА.

На пасовиську в Ляхові, пов Володимир, господар Гарасим Слуха знайшов з 18-літнім сином Прокопом гарматне стрільно, що походило з часів війни. Орудуючи ним, викликали вибух, що вбив обох на місці, а другому синови, що приглядався з боку, відорвав пальці одної руки.

САМОГУБСТВО СУДДІ.

У Варшаві повісився в хаті свого батька слідчий суддя, 30-літній Юл. Бресевич. Причина самогубства невідома.

САМОГУБСТВО.

Сторож українського Академічного Дому у Львові, 27-літний Осип Іваницький, відобрав собі життя, повісившись у пивниці. Причиною самогубства були невзгодини з жінкою, яку він підозрівав у зраді.

ЗМІСТ ПРИСУДУ ІСУСА ХРИСТА.

В Сан Ґемініано знайдено після смерти одного з місцевих душпастирів відпис присуду, який видав Понтійський Пилат, присуджуючи Христа на смерть у 17. році панування римського цісаря Тиберія. Манускрипт має замітку, що відпис цього присуду відкопійовано з гебрайського ориґіналу, знайденого в 1499 р. в Римі. Як відомо, Тертуліян прослідив, що в II. віці по Хр. були в Капітолю акти, які відносилися до присуду Христа. Є здогад, що знайдений у Сан Ґемініано відпис є віродостойною копією ориґіналу, який прислав Понтійський Пилат цісареви Тиберієви.

ВЯЗНИЛИ В ПИВНИЦІ 16-ЛІТНЮ ДІВЧИНУ.

Львівська поліція викрила небуденний злочин. Хтось подав анонімно, що у Львові при вул. Пястів 17. від кількох тижнів мешкає в пивниці якась молода жінка. Ведене в тому напрямі слідство покінчилось успішно. В пивниці, що є власністю трамваєвого контрольора Кубачинського, знайдено пивничні двері замкнені на дві колодки. По відчиненні побачили приявні вихудлу молоду дівчину, що лежала на паці, застеленій брудним мішком, а поруч неї стояла посудина з водою і кусок черствого хліба. Дальше виявилося, що молода жінка називається Анна Каспрович, має 16 років і є круглою сиротою. Дівчину вязнив син Кубачинського з пімсти, що вона не хотіла з ним ближче жити. Молодого деґенерата арештувала поліція.

НЕВИДИМІ НЕДУГИ.

Відомий француський бактеріольоґ, проф. Шарль Ніколь, директор інституту в Тунісі, відкрив істнування т. зв. невидимих недуг. Підчас своїх дослідів Ніколь відкрив, що деякі звірята не реаґують на сировицю плямистого тифу. Виявилося, що їх кров має тифові бакцилі, себто, що звірята були вже недужі на тиф, навіть цього не знаючи. По довгих дослідах Ніколь ствердив, що це саме є з людьми. Така „невидима недуга" проходить легко й не викликує ніяких забуренів.

Наукові круги сподіваються, що відкриття проф. Ніколя може викликати переворот у патольоґії.

ПОРАНЕНИЙ БАНДИТ У ПОЛІЦИЙНІМ АВТІ.

Нюйорський полісмен Томас Бова почув, що хтось трубить його автомобілевою трубкою. Вийшовши на вулицю, він побачив у власнім автомобілі незнайомого мужчину. Той заявив, що його підстрілили два бандити.

Полісмен відставив пораненого до шпиталю. Тут вияснилося, що в його шлунку є дві кулі. Це відомий бандит, який уже відбув неодну вязничну кару, хоч має всього 33 роки. Він пояснив, що його взяли „на райд".

ЖИДИ ДАЛІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ҐІТЛЕРА.

У Клівленді відбулося жидівське протестаційне віче проти переслідування в Німеччині Жидів. У протесті взяли участь понад 10,000 Жидів.

СТШЕЛЬЦИ ГУЛЯЮТЬ!

Дня 17. квітня ц. р. в м. Горожанці, підгаєцького повіту, по виході наших хлопців з церкви напали на них місцеві стшельци і почалась бійка. Тяжко поранили штиками, ножами і ґумовими палицями слідуючих: Степана Русмака (котрий бореться зі смертю), Гриця Пелеха, Иосифа Воробця, Андрія Гладкого, Павла Мулика і Миколу Голобика. На інтервенцію місцевого постерунку поліції, щоб стшельци розійшлись — не послухали.

Видно, що стшельци нікого не бояться — і їм усе можна. Таке нещастя діється по наших селах, а всьому винна видана зброя — ріжним невідповідальним людцям.

ЗВІРСЬКІСТЬ СТШЕЛЬЦІВ.

Перед кількома днями польська преса повідомила про арештування о. Петрицького, пароха Таурова, бережанського повіту. Причиною арештування були нібито слова, які о. Петрицький сказав у школі, мовляв: „Польщу має під запятком".

Як на ділі виглядало це „арештування", польська брукова преса не згадувала. І ось саме до редакції львівського „Нового Часу" очевидці цього факту прислали такий допис:

Дня 13. квітня, в Страстний Четвер, впали до мешкання о. Петрицького пять стшельців, командант постерунку Зданяк з постерунковим Фіхтлем та начальник громади Ян Папуґа.

О. Петрицький лежав хорий в ліжку, а біля нього бавилися його маленькі діти. Геройські стшельци спершу почали немилосердно бити діти, а коли на їхній крик і плач прибігла мати, п. Т. Петрицька, стшелєц Ю. Лєнартович кинув її на долівку та почав її ногами бити. Інші стшельци, Чуба, В. Войчак, С. Ковальчук та М. Навориньскі, виволікли о. Петрицького з ліжка, здерли з нього білля та нагого почали катувати. Опісля, звязавши йому руки й ноги пірваною сорочкою, виволікли його за поги на подвіря та кинули на приготований віз. Закинувши на нагого о. Петрицького коц, повезли на постерунок.

На постерунку закували о. Петрицького в кайдани та перевезли до Бережан (36 км.).

Звірськість стшельців не обмежилася лише до катування: в двох кімнатах знищили цілковито урядження, поломили ліжка, крісла, а печиво в кухні повкидали в горіючу піч.

Геройським подвигам стшельців приглядався спокійно начальник громади Ян Папуґа та сільський поліціянт Меґавлоскі.

Ця подія викликала в селі самозрозуміле враження, Польський парох, кс. Вевюрскі, довідавшися про таке поступовання стшельців, напятнував їх публично та на свята не впустив до костела.

ДИКУНИ, ЩО ІДЯТЬ ТРУПІВ.

Канадієць-місіонар Г. Л. Дейвій, котрий недавно вернувся з місійної роботи в Африці, заявив, що дике племя в Ліберії, серед якого йому приходилося працювати, хоронить своїх померших, однак по сімох роках відкопує трупи, справляє гучну тризну й поїдає тлінні останки.

—о—

ҐІТЛЄР ДОМАГАЄТЬСЯ РОЗЗБРОЄННЯ ЕВРОПИ, АБО УЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ

ВІН НАЗИВАЄ ВЕРЗАЙСЬКИЙ МИР ПРИЧИНОЮ ВСІХ НЕЩАСТЬ У ЦІЛОМУ СВІТІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — При напруженій увазі членів райхстаґу канґлер Ґітлєр виголосив свою декляративну промову про напрями дальшої політики німецького уряду. Ця промова малаб рішити його долю, як керовника Німеччиною, а разом з тим остаточно вияснити міжнароднє становище Німеччини в звязку з конференцією в справі роззброєння та з майбутньою економічною конференцією.

Наперекір сподіванкам, промова Ґітлєра була поміркована й спокійна. Ґітлєр виступив проти війни, як проти способу полагоджування міждержавних непорозумінь. Разом з тим він різко скритикував Верзайський мир, як причину всіх повоєнних нещасть у цілому світі, бо поки буде істнувати цей несправедливий мир, поти в Европі не буде спокою, а світ не вийде з економічно-фінансової кризи. Так Ґітлєр оцінює цей мир. Тому він домагається ревізії його, а також інших договорів, які були заключені по війні, спираючись на перемогу держав антанти.

Говорячи про армію, Ґітлєр зазначив, що Верзайським миром держави антанти зобовязалися також зменшити своє зброєння до мінімума, але вони цих зобовязань не виконали та зіґнорували той договір, який самі укладали й Німеччині диктували. Тепер Ґітлєр каже, що або держави антанти та інші повинні виконати свої зобовязання мирового договору і дійсно зменшити своє зброєння, або Німеччина буде змушена зброїтися, щоби мати можність боронити свої кордони. Німеччина тепер домагається рівного права з іншими державами, боронити свої землі та свої інтереси.

Вислухавши довгу промову Ґітлєра, райхстаґ приєднався до неї й висловив цілковиту солідарність із заявою канцлєра. Кажуть, що зазив президента Рузвелта до держав цілого світа зменшив воєвничий тон промови Ґітлєра, яку він наново переробив перед самим відкриттям райхстаґу, коли прочитав зазив президента Злучених Держав. У своїй промові Ґітлєр підкреслив також, що Німеччина активно піддержуватиме американські пляни, якщо будуть взяті під увагу інтереси Німеччини.

НЕ ДОВІРЯЮТЬ ПРОМОВІ ҐІТЛЄРА.

ЛОНДОН (Анґлія). — Анґлійські політичні кола недовірчиво поставилися до миролюбних заяв канцлєра Ґітлєра. Ці заяви вважають лише тактичними, щоб не викликати обурення проти Німеччини інших держав, у той час, коли робляться змагання до скошого й мирного полагодження багатьох пекучих питань. Промова Ґітлєра ратує міжнародню конференцію в справі роззброєння від негайного краху, але разом з тим ставить перед нею багато нових проблєм, які затягнуть конференцію до безконечности.

ҐРАБІЖНИКИ ЧУЖИХ ЗЕМЕЛЬ ПРОТЕСТУЮТЬ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Уряд призначив на день 28 травня протест у цілій державі проти ревізії мирових договорів. Протестаційні походи та віча будуть уряджені в ріжних містах та в більших сільських місцевостях.

На цей саме день призначено подібні протести в Юґославії, Польщі та в Чехословаччині. Румунські делеґації візьмуть участь у протестах тих держав, а їхні делеґації будуть брати участь у протесті Румунії.

ФРАНЦІЯ ТРОХИ ЗАСПОКОЇЛАСЬ.

ПАРИЖ (Франція). — Особистий посол президента Рузвелта, Нормен Дейвіс, заявив премієрови міністрів Делядє, що заклик президента Рузвелта до всіх держав про збереження мира є лише першим кроком у дальшій політиці Злучених Держав у напрямі активної участи в міжнародньому життю держав.

Це заспокоїло французьку опінію, бо сподіваються тепер, що Америка не побоїться взяти на себе і якоїсь реальної праці та зобовязання в справі підтримання світової солідарности держав.

СКОНФІСКУВАЛИ ЦЕРКОВНЕ МАЙНО.

МАДРИД (Еспанія). — Парлямент ухвалив закон, яким сконфісковано все церковне майно та майно релігійних громад і монаших чинів. Більше як на 500 міліонів долярів майна переходить на власність держави. Крім того заборонено монахам та монахиням провадити в школах науку грамоти. Таким чином припиняється вчительська діяльність 80,000 монахів та монахинь, які вчили 500,000 католицьких дітей.

Уряд сподівається на осінь приготовити кадри вчительства, яке буде далі провадити навчання цих дітей. Тепер монаші чини в Еспанії позбавлені права всякої діяльности поза межами задоволення своїх власних релігійних потреб.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1888.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВИПОЛЮЮТЬ БУРЯН З НАРОДНЬОГО ПОЛЯ

Сорок років свідома українська еміграція в Злучених Державах будувала найбільшу свою організацію, **Український Народний Союз,** яку всі признають гордістю українського народу на чужині. Сорок років найліпші представники й вибранці української патріотичної еміграції покладали свою працю й силу на те, щоб збудувати отут за океаном твердиню української національної свідомости, збудувати інституцію, яка поширювалаб і поглиблювалаб ідеї українського народу не лише серед українських емігрантів, але й серед чужинців.

Разом з тим Український Народний Союз був сорок років батьком-опікуном, що приходив з матеріяльною допомогою українським емігрантам та їх родинам в найтяжчі часи їх життя. В У. Н. Союзі гармонійно сплелися докупи дві його діяльності: гуманітарна й національно-патріотична та культурна.

Не зважаючи на таку велику й пожиточну діяльність, Український Народний Союз завжди був на заваді ріжним амбітникам, ріжним анархічним елементам, не кажучи про свідомих ворогів українського народу, про ворогів української національної ідеї. Нераз уже Союз переживав більші чи менші потрясення, й навіть кризи, але завжди з них виходив обновлений і скріплений.

Союз давно вже був упоравсь з москофільством у своїх рядах, а також з іншими „фільствами", як по страті української державности серед української еміграції в Америці почали працювати з великим завзяттям новітні москофіли, комуністи, які, прикриваючись інтернаціональною ідеєю та інтересами робітництва й. т. п., властиво провадили роботу старого москофільства, стараючися знищити серед української свідомої еміграції її національний дух та її національну працю. Звичайно найбільші напади отих большевствуючих москвофілів були направлені на підірвання сили У. Н. Союза. Навіть удалося їм дібратись до головного уряду У. Н. Союза, щоби звідти, відповідно до метод російських большевиків, підривати організацію з середини. Цю працю намагався виконати Олекса Питляр, якого тепер конвенція викинула з салі засідань і тим назавжди запечатала доступ большевикам-руїнникам до підривання У. Н. Союза знутра.

Розум і свідомість українських виборців перемогли облуду, хитрість і неправду. З ниви У. Н. Союза виполено бурян, який її глушив.

Д-р Остап Грицай.

АРХИЕПИСКОП ВІДНЯ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ

День 9 квітня ц. р. — саме Квітна Неділя — лишиться мабуть гарним споминoм та препамятною датою в історії нашої української кольонії у Відні. Бо отсе того дня довелось нам витати в наших рядах нового архиепископа Відня, **кардинала д-ра Теодора Інніцера,** як гостя українського громади в наддунайській столиці. Врочисте приняття відбулося в святочно прибраних салях тутешнього „Українського Клюбу" при Банкгассе 1 і вдалося з кожного погляду прегарно.

Приняття назначене було на 7-му годину вечора, одначе почалося дещо пізніше.

Але воно може й добре так, що зібрані гості дещо нетерпеливляться горячковим дожиданням. Бо те нетерпеливе дожидання появи знатної особи та врочистого моменту її привитання належить до кожного подібного свята як його природно настроєва стихія, завдяки якій глядач діznaє мило дразнячих вражінь напруження уваги й уяви, що так знамено видвигає нас понад рівень сірої буденщини. Колись звикли ми були дожидати з таким напруженням появи коронованих осіб, або високих членів пануючого дому. Але сьогодні часи змінилися. Багато престолів розвалились, а з ними й короновані особи зникли здебільша з овиду політичного світа. І ми такими самими почестями вшановуємо нині — і з далеко більшим правом — людей і звичайного роду, затеж визначного суспільного й культурного значіння, до якого добились вони виключно своїм талантом, працею й розумом. Отак нпр. як теперішній архиепископ Відня, кардинал Інніцер. Хоч і дитина скромних низів, зумів він в розцвітно молодім віці добути становище університетського професора — як такий був і ректором — далі уряду міністра, а опісля, зі смертю його попередника на архиепископськім престолі Відня, покійного **кардинала Піфля,** як один з найвизначніших духовників Австрії — гідности архиепископа й кардинала.

Справді:

Ми всі дуже цікаві побачити Його між нами. Бож як-не-як, а це надзвичайна честь української громади у Відні, що кардинал Інніцер прибуває до її хати і вшановує її своєю гостиною в ній.

Головна, ще й мраморним погруддям достойного гостя прикрашена саля Клюбу, в дословнім значінню повна по береги, так, що треба відчинити всі двері, бо кімната всього людства не може помістити. А дотого на коридорі стоять почесним рядом тутешні члени нашої колишньої УГА з їх воєнними декораціями. На концертовому подіумі салі з одного боку наш мішаний хор під орудою свого дірігента п. А. Гнатишина — жінки в національних строях, — а з другого фотографічний штаб, що має зробити знимку.

Позір!

Ще одна хвилина дожидання, і тут нечайно оживлений рух, нервозний шепіт, глибокий віддих відпруження, а раптом застигає все.

Отсе ось у супроводі нашого віденського пароха, **о. д-ра М. Горникевича,** і сеніора українців у Відні, **п. радника Й. Карановича,** кардинал Інніцер з привітною усмішкою вступає в салю.

Гарний ростом і стрункий поставою, в силі найкращого мужеського віку, він людина з милим обличем, з якого не зникає ні на хвилю любий, просто дитячий усміх. Ви так почуваєте, як цей найвищий духовний достойник Австрії бажав би своїм ласкавим усміхом і поглядом осміхнути нас усіх, і вже тепер винагородити нам усю нашу увагу до нього, і як дуже не хотів би він завдавати нам своєю особою надто багато турботи. Якась чудова скромність і простодушність — непомильна признака вщерть передуховленої людини — є в кожнім його руху, і ви щойно тепер розумієте, чому кардинал Інніцер, попри всі свої великі заслуги в ріжних ділянках його діяльности, ще й особисто — милуваний усіми любимець Відня. Ви бачите на ньому червоний кардинальський барет, пурпурний пояс і золотих ланцюг з хрестом, але кардинал Інніцер, це не барет і не пояс і не той золотий ланцюг, а — усміх. Такий дивнячо любий і ласкавий усміх, від якого й усім зібраним стає погідно на душі та ніби тепло на салі...

Так свято може почався.

Кардинал сідає на почесному місці, а о. Горникевич виголошує перший привіт. Він зазначує вперед ласкавість, з якою архиепископ Інніцер зволив відвідати нас як кардинал римської церкви, не зважаючи на тягар важкої праці, звязаної з тим високим урядом, і висловлює гостеви найсердечнішу подяку іменем усієї греко-католицької парохії у Відні. Далі о. Горникевич змальовує невідрадні обставини, в яких доводиться нині жити українській еміграції на чужині, згадує про горе українських безробітних у Відні, а з цим і про те, яким то благодатним прибіжищем є для нас у таких важких часах наша церква св. Варвари, яка від 150 літ є осередком і основою релігійного та національного життя української кольонії в наддунайській столиці. Згадавши притім теплим словом прихильне відношення покійного архиепископа Піфеля до Українців — особливож підчас війни — промовець підкреслює наш жаль з причини його смерти і тим більшу радість з вибором д-ра Інніцера на його наслідника, як того, що дав нам раніш докази своєї прихильности. Своє слово кінчить о. Горникевич, бажаючи Його Еміненції сил вести важкий уряд верховного душпастиря на благо й на славу католицької церкви ще довгі, довгі літа.

Тут, після промови пароха, хор відспівав „Сотвори, Господи, многая літа" що наші гість приняв зі щирим признанням, назвавши наш спів — дуже гарним. А далі почались привіти відпоручників поодиноких товариств і груп.

Згаданий уже радник Каранович говорив в імени тутешнього Братства св. Варвари, оцінюючи діяльність нового архиепископа як високо гуманної й прихильної нам людини, та з погляду на велику відповідальність його достойного уряду. — Секретар Тов. св. Йосафата, **д-р Герберт Венцель,** приватав кардинала Інніцера як довголітного члена того товариства, якого завданням є злука східного християнства трівким звязком унії з римською церквою, та висловив надію, що д-р Інніцер і надалі попиратиме змагання прихильників унії. — Голова екзекутиви українських товариств у Відні й довголітній провідник нашої праці тут, **майор УГА, Еміль Клюн,** навязуючи до припадаючих саме цього року 250-тих роковин облоги Відня **Турками (1683)** як до пропамятного подвигу в обороні християнства, зазначив **участь українського лицарства в ньому, знаного з давніх давен як мужного защитника християнської віри, та українського шляхтича Юрія Франца Кульчицького, якого сміливости завдячує Відень один з прешаючих подвигів при тій турецькій облозі.** А далі майор Клюн указав на нашу боротьбу з большевиками в р. 1919 як на своєрідне продовження тієї української оборони християнської Европи перед варварським Сходом, і зазначив, як мало знає та Европа про українські геройства та про судьбу боротьби України за волю, прохає гостя стати українському народови приятелем і союзником.

Д-р Н. Світлик — як голова „Української Беседи" — розмалював трагіку визвольних змагань України, а витаючи в особі д-ра Інніцера одного з найвищих репрезентантів того етичного свідогляду людства, якого сталість це запорука оконечної перемоги в боротьбі проти всякої насили, підкреслює несхитність, з якою Українці будуть стояти в свойому визвольному змаганню. — **Пані Софія Максимовичева** складає привіт від нашого тутешнього Жіночого Союза, **В. Мацілинський** від українського робітництва, а **д-р Ю. Вітошинський та голова Академічної „Січи" Юськевич** від студентства, причім д-р Вітошинський підкреслює з особливою твердістю становище д-ра Інніцера **в боротьбі проти большевизму** як небезпеки, загрожуючої усьому культурному світови.

А при самім кінці ще один — і дуже симпатичний **привіт від українських дітей.** З цим ряд наших привітів кінчиться, і кардинал Інніцер забирає слово, щоби нам відповісти.

Він зазначує в першу чергу, що почувається між нами як між близькими йому людьми вже тому, що як делегат Східньої Конгрегації він і наш єпископ. А судьба українського народу дуже вражає його, і кожна скарга цього народу це наче вислів його власної душі. І тут кардинал Інніцер зупиняється над большевизмом як над одною з найгрізніших небезпек, проти яких доводиться боротись нині не тільки Україні, але й усьому світови, й він каже, що **Европа ще завжди не доцінює граду ваги тієї небезпеки, бо фронт її боротьби проти большевизму далеко не такий об'єднаний і загальний, як цього потреба би з погляду на християнство, культуру й гуманність. І жаль, що ніхто не поспішає Україні з допомогою в її боротьбі зі страшним большевицьким ворогом.** Але Святий Отець у Римі розуміє дуже вагу небезпеки, — яка грозить культурному Заходові з большевизмом, і він закликає до боротьби з ним і радо бачить тих, що так, як Українці, стають у її ряди. Далі кардинал Інніцер дивиться на нашу громаду як й як на хист, що знайшли в Австрії захист, і він уважає обовязком австрійської републики по змозі помагати Українцям, хоч та република далеко не така могутня, як колишня монархія — особливож з уваги на те, що Українці терплять нині під большевицьким режимом. — Млини Господа — кінчить кардинал — мелять поволі, але певно, і ми з тугою дожидаємо того дня, в якому большевицькі вороги всеї культури й цивілізації потерплять пораження і будуть переможені, а з цим і для українського народу настане день воскресення.

Отсі, з усією щирістю глибокого переконання виголошені слова стали нам усім запорукою того, що на архиепископськім престолі Відня сидить сьогодня муж, повний тієї теплої прихильности не тільки для української кольонії тут, але й для українського народу взагалі, і що боротьба України за волю знаходить вже розуміння і відгук і в душах найкращих представників европейської культури і великого світа.

І довго-довго гостив ще кардинал Інніцер між нами, в особистій розмові такий же ласкаво привітливий, як і у своїм виступі як достойник церкви й держави. І не хотілось чогось іти від нього і прощати його і жаль ставало і за тим вечером і за тихими сяйвами Квітної Неділі, й снувалися чогось на думку слова:

Отсе людина.

ВИБРИКИ РЯНОГО МОСКВОФІЛА.

В Туринці, жовківського повіту, діються ріжні чуда дива. Місцевий парох, „атец" Кокотайло — знаний москвофіл — затроює життя в селі. Рямці статті не дозволяють подавати підсумків усіх його „зделок" — бо й нінащо воно не придоться.

Коли скарги з боку селян на свого „пастиря" не вгавали — духовні власти уважали за відповідне назначити для села сотрудника з правом управи. Село аж відітхнуло. Люди стали горнутись громадно до о. Костишина — свого сотрудника — бо зі своїм парохом вони могли тільки комунікуватись крізь вікно — до хати людей не пускали. Але „атец" Кокотайло при допомозі свого сина Романа, що ставиться крайно ворожо до всього, що лиш українське, став інтригувати проти сотрудника. Скінчилось тим, що москвофільські громили побили деякі побожні особи, які йшли за молодим священиком, і повибивали їм шиби. Внаслідок такої задушливої атмосфери о. Костишина відкликано з Туринки. Новий сотрудник в особі о. Рибалта став теж від самого початку предметом інтриг з боку о. Кокотайла та його прихвостнів.

Парох, якому відобрано власть над парохією, знюхався, як згадано вище, з найгіршими елементами села.

Щоби закріпити свій підорваний вплив, дозволив сельроб-москвофілам вибити двері в церковному домі, де мала міститись читальня Качковського. На вістку, що москвофіли прорізують стіну — почали дзвонити у дзвони. Люди збіглись і хотіли припинити роботу москвофілів. І булоб прийшло до пролиття крови — якби не поліція та війт.

Другої днини, себто 22. квітня, приїхав у село о. декан Ганах з о. Вігоринським. Перевели слідство й вислали всі обтяжуючі матеріяли проти пароха до єпископської консисторії в Перемишлі. Матеріяли є того року, що дають поважну підставу усунути пароха з парохії.

Слід зазначити, що о. Кокотайло не впустив обох священиків до хати, зате дуже радо гостив у себе третього дня старосту. Староста взяв в оборону пароха, як і всіх москвофілів у повіті. Вчинки о. Кокотайла викликають велике хвилювання серед вірних, незасліплених його „наукою".

Селяне сподіються, що духовні власти заберуть того „атца" Кокотайла, який ширить роздор серед парохіян у селі. — („Новий Час").

Володимир Левицький.

В РЯДАХ АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕПУБЛИКИ (У. Н. Р.)

(11)

21. 7. У нас на фронті спокійно. Праворуч потіснили червоні волинську дивізію, яка швидко була гідійшла, бо якийсь кінноточник доніс, що ми відступили (8 в.). Такі випадки вже втрете трапляються. Большевицькі шпигуни працюють явно й нікому не сняться їх приловити, бо в запіллю не маємо ніякої адміністрації — все у відворотї. Телефонічні получення між сотнями й курінем рвуть так хитро (в середині — під ізоляцією), що намучишся цілий день, заки вспієш знайти перервання.

22. 7. Надіємося швидкого наступу комуни на нас, бо там запримічуємо великі пересування їхніх частин. Відповідно до цього робимо протизаходи: і так — сьогодня ввечір курінь має відтягнутися на „розбиту могилу" за с. Коцюбинчиками, а в самім селі остнеться тільки кінна застава. Згори приходять такі накази: „відтягнути головні сили взад". Тимчасом стан сотень мізерний, змалілий, а головні сили тепер — це обози постачання та штабів, бо там втроє більше людей, як на цілому нашому фронті. Прийшов наказ командування Армією У. Н. Р. ч. 61. з дня 16. липня 1920 р. — Ставка, — в якому грозиться суворою карою аж до кари смерти за критику заряджень штабу. Також назначена кара, але грошева, за спроневірення в постачаннях.

23. 7. Нічю відтягаємось на наказану лінію, а в с. Коцюбинчиках осталася кінна та наші звязкові. На фронті спокій. Направо червоні заняли м. Мельницю, села Кудринці, Германівку та Іване Пусте. Вони змагають врізатися понад Дністер, замикаючи нам відворот туди.

24. 7. Назначено нам нового командира куріня. Є ним підполковник Різник, бувший командир 22. куріня. Підполк. Єфремів виїхав у розпорядження штабу Армії. Останніми часами терпів він сильно на розстрій нервів й це відбивалося на куріні. Прийшов бувшимто наш розвідчик від червоних та оповідає, що большевики не мають тут великих сил. 41. совітська дивізія, яка ввесь час стояла проти нас, знялася з фронту. (Це „старі знакомі", доволі можливі були на фронті; цю загадку розвязали ми щойно недавно — та хай остається це маловідомим, бо нам було добре з ними). 47. сов. дивізія, що йшла на фронт, десь задержалася в задах. Проти нас оперує кінний червоний полк Лашкіна. Цим „донесенням" не надто вірімо. Доносять нам про конфлікт у Станиславові між нашою юнацькою школою та Поляками. Від полудня гудять гармати в стороні м. Гусятина. Опісля повела комуна (всупереч вістям „нашого" розвідчика, який зник!) наступ від Гусятина і с. Чабарівки та розбила там стоячі частини Поляків. Рівночасно вдарило ліве крило червоних на нашу 7 бригаду, розбило одним замахом її, головно 20. курінь, що сильно перерубаний червоною кіннотою, — загрозили обходом нашу бригаду ззаду. Ми негайно закривили фронт, але це було безуспішне. Колиб не рішучість ген. Удовиченка, який кинув негайно на ратунок кінноту Фролова, кінні сотні бригад і дивізій — булаб нам припала доля 20. куріня. Наша кіннота доказала нині великого діла, бо й комуністів доволі нарубала. Один із них прибіг за горяча до нас, держачи руками на пів розрубану голову, тай зараз повалився перед нами. Так засмакували мяти. Червона масакра йшла на нас, а тимчасом ми були свідками, як у проміняx жаркого сонця кільканацять кроків від нас, наші славні хлопці кінноточики рубали комуну як капусту. Шаблі блестіли ясно до сонця, а крик ратунку й пощади червоних не перекопав наших героїв. Нині червоні мали добрий обід. — З запілля доходять до нас невеселі вістки, бо большевики прутьється на Львів. Потішаємося одначе, що ця біда не тільки біла нас, бо по Поляки ще гірше гостять. Вони на алярм мобілізують свою молодь на оборону Варшави, однак їхня армія розбита до чиста, втікає далі панічно. Хтось розпустив поголоску, буцімто Англія малаб робити заходи посередничити між Польщею й Росією та предкадала свої умови Польщі зректися великодержавної манії.

25. 7. Неділя. В год. 2 попол. ворог почав знов наступ із сіл Сухоставів, Васильковa та Кривенького. Біля 200 шабель червоної кінноти рушили в наступ на наше ліве крило, що мусіло податися взад. На виручку змобілізував негайно ген. Удовиченко фроловців, чорношличників і штабові кінні сотні, які при допомозі нашої геройської артилерії побили комуну як вона й не ділялася. Гармати били на картеч зпереду, а кіннота заїхала червоним на зади та сікла їх як капусту. Большевики з великими втратами відступили, оставляючи багато скорострілів на тачанках (візках) та свій обоз.

26. 7. Рано змінюють Запорожці наш курінь. Виїжджаємо до с. Чорнокінців Великих (5 км.), де маємо стояти в резерві. Однак не довго ми тим потішилися, бо прийшов наказ дальшого відвороту. Большевики заняли праворуч місто Борщів, а ліворуч ідуть завзяті безуспішні для Поляків бої в районі Тернополя. Нам грозить обхід з обох боків. В г. 2. в ночі виходимо взад.

27. 7. На рано ми в с. Колендянах (8 км.) після довгої блуканини полями. Село велике, гарне й чисте; люди особливо національно свідомі. Відвідую старого знакомого бувшого австрійського фельдфебля Петра Скринника. Село має свою фарику дріжджів. Однак нам ніколи довго задержуватися й минаємо с. Шманьківці й місто Чортків (9. км.). Поляки втікли з нього вже давніше, а вчора забралася їхня жандармерія. Переходимо р. Серет, с. Білобожницю (10. км.), с. Ридодуби, яке має дуже гарні селянські хати та гарну церкву, — й закватировуємося в с. Ромашівці (5 км.)

28. 7. Наша оборонна лінія стане тепер на р. Сереті. Однак нема надії, щоби ми довго тут задержалися, бо плянується дальший відворот.

29. 7. Є вістки, що відійдемо аж за р. Дністер. Большевики посуваються далі вперед та прямують на Львів. На нашому фронті мали вони опанувати деякі переходи р. Серету, Поляки в паніці відступають дальше.

(Дальше буде)

І КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ТРЕБА ВШАНУВАТИ ПАМЯТЬ М. САДОВСЬКОГО.

Читаючи в „Свободі" замітки про вшанування памяти великого артиста Миколи Садовського та статті, присвячені його памяти, можна собі уявити, що М. Садовський був великою людиною для українського народу і його ми мусимо зарахувати до великих патріотів, будителів і провідників українського народу. Місце Миколи Садовського в тому ряді великих людей, на чолі якого йдуть Т. Шевченко, І. Франко та інші наші великі люди. Микола Садовський віддав найкраще своє життя й свій труд для українського народу по обох сторонах Збруча, як на Великій Україні, так і в Галичині.

Про Т. Шевченка та про Івана Франка вже багато знають не лише наші люди, али й чужинці. Тепер ми повинні подбати й про М. Садовського та поширити відомости про нього серед українського загалу й серед чужинців, щоб усі знали, яким великим сином України був М. Садовський і яке добро він зробив для українського народу.

Це можна зробити так, що кожда громада в Америці повинна вшанувати память великого артиста М. Садовського гарними й поважними представленнями або відповідними концертами бодай раз на рік. Увесь прихід призначити на книжку в англійській мові, в якій можна помістити всіх наших артистів, котрі заслужили собі на пошану у нас. Така книжка дасть можність чужинцям і нашій молоді більше пізнати, кі особи були творцями і діячами нашого театру, що таке український театр взагалі, а українського народу зокрема. Коли ми видамо гарну книжку, то це буде знак, що ми вміємо шанувати наших великих артистів, а найперше такого, як М. Садовський, що він заслужив на велику пошану. — Я не можу сказати, що знаю наших великих артистів, бо не мав нагоди читати в книжках, і признаюся поправді до вини, що я ще не шукав за історією великих артистів. Але мав нагоду дещо прочитати коротенько в часописах, як і в новинках. Я між іншим читав, наприклад, про Шаляпіна та Падаревського, котрі зі своїх виступів на чужих сценах стали великими багачами та ходять у золоті. Таксамо й Карузо чимало спадок лишив по собі. Отсі три артисти стали не лише великими багачами, але й мають славу серед свого народу й чужинців. Чомуж наші великі артисти такі бідні і в бідноті вмирають? Когож тут ми можемо винити, як не самих себе? Чужі артисти, коли виступають на сцену, то тоді за білети платять від 2 до 15 доларів і чужі артисти збирають тисячі, а у нас інакше. Коли який наш артист приїде до громади, то ми свариємося, що шкода заплатити 50 ц. вступу, й ще кричимо „не приїзди, не давай йому багато заробити". Бідний наш артист як голий приїхав до громади, так голий і відїхав. Отсе є наша любов до наших артистів. Це є наша пошана до них.

Мені на думці є стаття, котру написав добродій В. Кедровський. Мені перед очима стоїть М. Садовський, котрий віддав усе, що мав, для нас, Українців, а по великій роботі, по тяжкім труді на старість став бідний і голий, такий, що в свого друга просив старих штанів. Сором і ганьба нам, коли навіть такі творці української культури, як М. Садовський, умирають у злиднях. А скільки великих українських учених, письменників, артистів і музиків тепер майже вмирають з голоду й в нужді чи то на еміграції, чи на рідних землях під чужими окупаціями, а ми байдужні до їх нужди й горя. Та, вертаючись до вшанування памяти М. Садовського знов кажу: видаймо хоч гарну книжку в честь М. Садовського, як великого українського артиста. Книжку можна назвати „Великий артист М. Садовський". Цим способом ми покажемо нашу любов і пошану до наших артистів. Як то кажуть: „нитка по нитці, а бідному сорочка". Таксамо і ми в Америці новинні робити. Кожда громада повинна відограти гарне, повчаюче представлення або врядити гарний концерт, бодай раз на рік, в память М. Садовського, а ввесь чистий дохід призначити на видання пропамятної книжки про М. Садовського й про інших великих артистів, які заслужили в нас на велику пошану. Ми мусимо знати, що не той багатий, що ходив у золоті й у шовках, не той багатий, що сидів за багатими столами та їв і пив, але той багатий у нас, що нам просвіту лишив, а одним з таких є М. Садовський, великий артист соборної України, артист 40-міліонового українського народу. Ми повинні сказати: честь і слава йому, та схилити свої голови додолу на знак глибокої пошани перед його великою працею.

Петро Шульган,
Пітсфілд, Масс.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

На Український Павільон у Шікаго.

На Українську Шікаґовську Виставу зложили слідуючі громадяни: І. Кіт $10; Й. Олійник і Українська кат. церква по $5; Й. Процьків, Анастасія Гусак, Р. Бачинський, І. Олійник, І. Павчак, Й. Драгомирецький, Д. Вовк, П. Угринчук, В. Комар, В. Зубрицький, П. Вонс, Ч. Дж. Хрістенсон, М. Бойко по $1. — Разом $33. — Збірка продовжується далі.

М. Канюк.

—о—

ST. LOUIS, MO.

Mother's Day.

On Sunday, May 14th, the sons and daughters of the St. Vladimir's Ukrainian Orthodox congregation celebrated Mother's Day with flowers, speeches, recitals, music and dancing.

The whole affair was in the hands of young ladies, Sophie Magac, Mary Lesh, and Olga Jezusko, chosen by the younger set to act as a committee for this occasion, and they have certainly made a great success out of it.

The program was opened exactly at 7.30 P. M. by a speech given by our pastor, Rev. John Lampart. He spoke about an ideal Ukrainian mother, her sacrifices, and great duties in bringing up good citizens. In conclusion he appealed to children to make a resolution that, from now on, every day should be a MOTHER'S DAY by being good and obedient sons and daughters towards their loving mothers. He received warm applause for this inspired speech. Following the speech, little Helen Shuplak gave a piano solo, consisting of three Ukrainian numbers. Then the little school girls Mary Kulczycki, Anna Jezusko, Jennie Kokorudz, Catherine Kokorudz, Nina Logush, Anna Bartish, Stella Yalechko and Anna Volansky recited Ukrainian and English verses appropriate for **Mother's Day.** Immediately following the recitals, came the surprise. The committee brought to the stage a large basket, full of presents for all the mothers, as a token of love from their children. When the presents were given out, all the children stood up and sang "Mnohaya Lita" for their mothers.

But this was not all. At the adjoining room of the Ukr. Nat. Home, our young ladies prepared a very tasty supper, and all the mothers were lined up, and marched to this room to the tune of our Ukrainian March. Some of the mothers instinctively offered their services at the table, but that was immediately rejected, for this was one day in a whole year that each mother was entitled to rest and enjoyment.

The rest of the evening was spent in dancing. All the mothers were compelled to dance to the familiar Ukrainian tunes, and they surely had lots of fun. It seemed that they have enjoyed the evening immensely for everyone of them stayed till midnight, and left the hall with a contented, smiling face.

It has been also a great day for us children for being able to show our love and appreciation to our dear mothers, our best friends in the world.

Helen Logush.

СПІВАНИК

для дітей дошкільного та шкільного віку на один, два і три голоси. Видання Рідної Школи. Зладив Михайло Гайворонський

Ціна 35 центів.

„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Потонець, член 270 від. У. Н. Союза, упокоївся в середу, 17. травня 1933.

Покійний походив з села Карова, пов. Рава Руська, Галичина, був довголітним членом У. Н. Союза. Похорон відбудеться в суботу, 20 травня, в 9-тій годині рано з дому жалоби 417 Hill St., Harrison, N. J.

Земля Йому пером.

Н. Пігура, секр.

—

Дня 18-го квітня ц. р. помер **Іван Десенчук,** член братства св. Івана Хрестителя, від. 138 У. Н. Союза. До братства й У. Н. Союза небіжчик вступив у грудні 1925 р.

Покійний походив з села Звижин, пов. Броди, Західня Україна. Прожив усього 42 роки. З фаху був ремісник-швець. Мав свій власний бізнес, котрий провадив взірцево. Українці й люди інших національностей ставились до нього з довірям. Тому небіжчик тішився симпатією цілого місцевого загалу.

І. Десенчук був одним з тих, що ніколи не відмовлялися від жертви на народні цілі, й давав пожертви з охотою й щедро. Був добрим членом братства і добрим мужем та батьком.

Оставив вдову Евдокію й троє дітей. Вдова та сироди щиро дякують членам Братства за віддання останньої прислуги покійному, а Урядови У. Н. Союза за скоре виплачення посмертного.

Хай земля буде Йому пером.

Семен Кунікевич,
секретар 138, від. У. Н. Союза.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 21 травня, в годині 1.30 пополудни, в гали церковній. Напоминається всіх довгуючих і недовгуючих членів, щоби всі прийшли на мітінґ і заплатили свої місячні вкладки. Член, котрий не заплатить, буде дійсно суспендований, тому, що товариська каса не може за члена заплатити, бо товариські гроші ще досі святкують в банку. Члени, котрі були в минувшім місяци суспендовані, будуть виключені, коли цего місяця не заплатять своїх залеглостей. Кождий член, що буде читати це оголошення, нехай скаже про це іншим членам» — А. Скоципець, предс.; Й. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ ШКОЛА В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

:——::——: уряджує :——::——:

ДЕНЬ МАТЕРИ

В СУБОТУ, ДНЯ 20-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1933 РОКУ

у CHRISTODORA HOUSE, cor. Ave. B & E. 9 St., NEW YORK CITY.

Початок в год. 7.30 ввечір. — Вступ 35 центів.

У програму входять: орхестра М. Гайворонського, діточі промови, співи, соля, вірші, театральне представлення „СВЯТО МАТЕРИ" і танці учнів Школи Авраменка. 115

Родимці! Відаймо раз на рік честь Українській Матери!

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

——: уряджує перший раз :——

ДЕНЬ МАТЕРИ І БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 21-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1933 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-19 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок у годині 7-мій ввечір. — Вступ 50 центів.

В програму свята входять деклямації, українські танцюристи, діточий хор під проводом п. Онуфрика і Український Жіночий Хор з Джерзи Сіти під проводом панни Марії Ґела. Буде також представлення „СВЯТО МАТЕРИ".

ПО КОНЦЕРТІ БАЛЬ ДО ПІЗНОЇ НОЧИ.

Приґраватиме до танців орхестра Н. Возняка.

Увесь дохід на Шікаґовську Світову Виставу.

Комітет Свята докладає всіх своїх старань, щоби це свято вийшло якнайкраще. Просимо прийдіть, а не пожалуєте. — **Комітет.** 115

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ СОЮЗА УКРАЇНОК

:——::——: уряджується :——::——:

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 21-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1933 РОКУ

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ,
30 EAST 25th STREET, BAYONNE, N. J.

ДЕНЬ МАТЕРИ

В програму входять: Вступне слово, Хор „Боян" і молодечий Хор Рідної Школи „Луг" під проводом п. В. Мельничука, реферат і відповідні до Свята деклямації.

Вступ 25 центів, для дітей 10 центів.

Користним є для кождого Українця й Українки бути раз в рік на такім Святі — це є для нас іспитом зрілости.

115 **Комітет.**

ПОЗІР! МІСТО НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ULMER PARK

Foot of 25th Avenue Brooklyn, N. Y.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 28-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1933 РОКУ

Заходом трох організацій: Поступового Тов. в Боро Парк, Укр. Тов. „Любов" в Савт Бруклин і Николаївського Тов.

:——::——: буде уряджений :——::——:

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

Парк отворений в 10. год. рано до пізної ночі. — Вступ 40 цнт. 115,22

——о——

GRAND PICNIC

Arranged by three Organizations: Progressive Society of Boro Park, Ukrainian Society "Love" of South Brooklyn, and Nicholayevska Society
ON SUNDAY, MAY 28th 1933.

Park open from 10 A. M. till late at night. —— Admission 40 cts.
DIRECTION: Take B. M. T. West End Line Subway to 25th Ave.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

Гліб Лазаревський.

ГЕТЬМАНЩИНА

(Проф. Дмитро Дорошенко. Ілюстрована історія України 1917 — 1923 р.р.).

(2)

У бібліотеці покійного нашого батька Олександра Лазаревського переховувалося надзвичайно цікаве листування тітки пана Павла Скоропадського, Єлисавети, з Григорієм Милорадовичем (тоді ще не графом, а лише Грицем), де дуже яскраво висвітлено було постать цієї української патріотки, що надзвичайно захоплювалася українським історичним романтизмом і була як на ті часи, досить ярою, може й своєрідною українською самостійницею. Там же зберігалися листування Василя Горленка, де була досить прихильна характеристика Павла Скоропадського, тоді ще молодого старшини. Набіжчик Вас. Горленко доказував Олександрові Лазаревському, людині іноді може занадто демократичній, що Павло Скоропадський, не зважаючи на своє аристократичне походження, багатство, військову службу, дійсно щиро цікавиться старою Україною, й покійний наш батько кінець кінцем змушені були з цим погодитись.

На жаль, це все загинуло за часів бурхливих років.

Описуючи постать п. Павла Скоропадського, шановний автор зазначує, що ще 1917 року він придбав собі велику популярність у „національно настроєних військових українських колах". Але не зовсім це доводить так, як годилося історикови.

Наприклад, зазначуючи в своїй „історії України", що це 1917 року Центральна Рада й генеральний секретаріят побоювалися цієї популярности п. Павла Скоропадського, побоювалися, що він зробиться гетьманом (стор. 27), — шановний пан професор Дмитро Дорошенко, щоби доказати це, тільки всього посилається на книгу Д. Дорошенка „Мої спомини з недавнього минулого", кн. II, стор. 46, не наводячи доказів своїх тверджень.

Як щож ми, гадаючи знайти якінебудь документальні дані, звернемося до цього первісного джерела, то там можемо прочитати: „Коли я... спитав у розмові Шинкаря, чому не використовують Скоропадського з його корпусом, то Шинкар відповів мені: „боїмось, що він схоче стати гетьманом!" Це саме я чув і від інших, у тім числі й від Петлюри". Оце й усе. Ми не бажаємо заперечувати популярности п. Павла Скоропадського, але всетаки дозволяємо собі поставитися з деяким сумнівом до „національних" настроїв цих військових кол, бо здавалосяб, чогож краще було, як підчас перевороту та й потім спиратися на ці національно настроєні військові українські круги й українське козацтво, а ніж користуватися послугами Росіян офіцирів, та засновувати для цього особливу організацію, „яка в основу своєї діяльности поклала компроміс у соціяльних питаннях, демократизацію державного ладу в межах нешкідливих для державної сили й українізацію русифікованих культурних верств українського громадянства, але шляхом повільного притягнення цих верств до культурної й державної роботи", тобто так звану „Українську Народню Громаду" (стор. 29).

Але організацію цюж було утворено й при кінці березня 1918 року, як зазначує шановний автор, у думках провідників цієї організації вже склався твердий погляд, що тільки сильна диктаторська влада в руках однієї людини може вивести Урайну з безладдя й анархії. Найкращою формою для такої влади була стара історична форма гетьманства, а найвідповіднішим кандидатом до тієї влади був П. П. Скоропадський (стор. 29).

Може й дійсно ці рядки мають рацію, відповідаючи тодішньому справжньому становищу річей на Україні, може дійсно з історичного погляду не можна заперечувати й проти такої вихідної точки, й проти самої кандидатури Павла Скоропадського, алеж з кого складалася ця Українська Громада, хто були її провідники? Чи це дійсно були щирі українські народні патріоти, може й правішого напрямку, що бажали вивести батьківщину з безладдя?... Хто були ці „Українці", що вже від себе повинні були „повільно притягати русифіковані культурні верстви українського громадянства до культурної й державної української роботи"?

Ці Українці були, за перечисленням самого шановного автора, Сахно-Устимович, Гижицький, Пащевський, князь Кочубей, Воронович і Любинський (стор. 29). До них шановний автор забув додати ще Олександра Вишневського, який відограв не малу ролю в підготовленню перевороту.

Але треба безумовно раніше умовитися, кого мусимо вважати за Українця у цілковитому розумінню цього слова, чи для цього досить одного походження з України та може ще українського прізвища, чи може ще чогось треба?

Бо тоді за Українців у нас підуть і Василь Шульгин з „Києвлянина", й Піхно, й Савенко... Так хтож це були перечислені вище особи?

Сахно-Устимович, людина не тільки мало, як зазначує шановний автор (стор. 54), але й зовсім не відома серед національних українських кругів; М. Гижицький, великий земле- й домовласник, людина відома в Київі не тільки за ворожість до всього українства, але навіть за справжнього, як то кажуть, україножера.

Князь В. Кочубей, сам теж один з претендентів на гетьманську булаву, величезний землевласник, колишній помічник міністра імператорського двору за царських часів.

В. Воронович, великий землевласник, колишній бесарабський губернатор за царських часів.

Любинський, власник у Київі бактеріольоґічного кабінету, колишній радний київської міської Думи, добре відомий у Київі за дореволюційних часів за чорносотенця, ворожо настроєного до українства.

Олександер Вишневський, із заможних землевласників на Сквирщині, колишній член Ґуберніяльного Правління в Київі, а потім член одного з ґуберніяльних „присутствій" у Вильні, людина, що завжди ставилася до України, як „Малоросії" і „Юго-Западного краю".

І лише Іван Пащевський цілком відрізнявся від інших. Син священика, колишній семинарист, закінчивши правничий факультет, він до революції розпочав працювати в судовій офіції, а за часів Центральної Ради — урядовцем у міністерстві судових справ; це був дійсно щирий Українець у хорошому розумінню цих слів.

Людина надзвичайно працездатна, він виконував усю чорну працю в громаді, а крім того потрібної хвилини його завжди висували вперед, як справжнього Українця, що в своїй особі мав втілювати „українські національні круги", правда, зараз же й відсовуючи назад.

Цікаво відмінити долю членів цієї громади зараз же по перевороті: князь Кочубей, що вважав себе в ніякому разі за не гіршого від Павла Скоропадського, зрозуміло, подяки не потребував, задоволившися цілком поверненням собі всіх своїх численних маєтків.

Сахно-Устимовича було призначено на першого голову Ради Міністрів, а потім на директора Департаменту кінноводства міністерства земельних справ.

Гижицького було призначено на державного секретаря, Вороновича й Вишневського на товаришів міністра внутрішніх справ.

І тільки Пащевського, людину, що й зробила багато, й що давала свою відданість підчас перевороту, залишено було на призволяще. Чи не тому, що це був справжній Українець?

І вже не гетьманці влаштували його за помічника прокуратора Київського Військового Суду.

Але на це все можуть нам заперечити, що зазначені люди до перевороту не мали змоги виявити свою відданість до України й доказали це вже потім. Побачимо.

Далі в книзі йде мова про те, як німецьке командування вирішило підтримати гетьманський переворот, і як підтримувало його.

Правда, шановний автор намагається доказати, що німецьке командування ніби то тримало, так би мовити, дружній невтралітет і що, як льогічний виновок з цього, ввесь переворот виконала лише українська народня громада; всім же добре відома роля німецького командування й німецьких багнетів при кінці квітня 1918 року в Київі.

24 квітня 1918 року відбулося перше побачення П. Скоропадського з генералом Гренером. Німецьке командування вирішило на певних умовах підтримати заведення нового ладу державного на Україні (стор. 31).

(Далі буде).

ПІСНІ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ,

(слова і мелодії Л. Лепкого)

НА МУЖЕСЬКИЙ ХОР

опрацював

Михайло Гайворонський

пісні:

1) Маєва нічка
2) Кладочка
3) Бо війна — війною
4) Тьох—тьох.

Пісні ці видала накладня „Червона Калина" у Львові.

Ціна чотирох пісень 25 центів.

Головний склад на Америку в книгарні:

„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА МОГИЛЬНИЦЯ В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

уладжується

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 20-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1933 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 6.30 ввечір.

Вступ 50 центів. 115-6 Музика добірна.

EAGLE REGALIA CO.

Виробляє:

ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ, ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТСЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.

Коли ваше братство, товариство чи сестриццтво хоче бути вдоволене, хай пішле нам замовлення на пробу.

Катальоґи, інформації і пробні взори вишлемо Вам на ваше жадання БЕЗПЛАТНО.

298 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ повинні дбати, щоб їх діти вміли добре по українськи читати, писати та говорити. Докладне знання нашими дітьми рідної мови, читання й писання, то запорука розвитку української культури, свідомости і знання, поширення української газети і книжки. Всі знають, що найлекше і найкорше можна вивчити дітей української мови і письма на читанках нової системи укладу Миколи Матвійчука. Найновіша метода, легкий зміст, першорядне виконання, приступні ціни.

Памятайте про те, щоб Ваші діти вчилися з читанок Матвійчука. Досі вийшли: **Перша книжечка, 40 центів; Друга книжечка, 45 центів; Третя книжечка 60 центів; Четверта книжечка, 75 центів.** Дістати можна у

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

МІШАНІ ХОРИ

ДЛЯ ВСІХ ТИ МЕРТВА І СМІШНА, А. Степовий, слова О. Олеся — 20 ц.
СОН, Я. Ярославенка, слова О. Маковея — 20 ц.
ПОЛУБОТКО, слова Т. Шевченка, муз. В. Безкоровайного, супровід фортепяна — 50 ц.
МОЛИТВА ЗА РІДНИЙ КРАЙ, слова М. Підгірянки, і **НАША СЛАВНА УКРАЇНА,** слова В. Самійленка, муз. Ярославенка — 20 ц.
ПІСНЯ РІДНОЇ ШКОЛИ на хор мішаний, мужеський і жіночий (діточий), Я. Ярославенка — 20 ц.
ВЕЛИКИЙ ДЕНЬ, Я. Яославенка, в супроводі фортепяна — 20 ц.
ХРИСТОС І ХРЕСТ та **СИПЛЕ СНІГ,** слова І. Франка, муз. Я. Ярославенка — 50 ц.
ВСТАЄ НАШ ЛУГ, слова М. Матіїва-Мельника, муз. Я. Ярославенка 25 ц.
ВЕСІЛЛЯ, Я. Ярославенка супр. фортепяна — 75 ц.
ОЙ ЩО В ПОЛІ ЗА ДИМОВЕ, слова І. Франка, муз. М. Лисенка, супр. фортепяна — 50 ц.
ЧАБАРАШКИ, в супр. фортепяна, муз. С. Людкевича — 75 ц.
НА МАЙДАНІ, М. Верпківського — 20 ц.
УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ, М. Гайворонського:
Ч. 5. 1. Ой ти знав, на що брав
2. Ой вирву я рожі квітку — 15 ц.

ЖІНОЧІ ХОРИ

І ДОСІ СНИТЬСЯ, слова Т. Шевченка, муз. Я. Ярославенка — 20 ц.
СОЛОВЕЙКОВИЙ СПІВ, слова Л. Українки, муз. В. Безкоровайного 20 ц.
РЕВЕ, ГУДЕ НЕГОДОНЬКА, слова Л. Українки, муз. В. Безкоровайного — 20 ц.
НІЧ, Я. Ярославенка — 20 ц.
ПЛУГ, жіночий або мужеський хор, Івана Левицького — 20 ц.
СОН, І. Левицького — 20 ц.
ДИВУВАЛАСЬ ЗИМА, слова І. Франка, муз. Я. Ярославенка — 20 ц.

МУЖЕСЬКІ ХОРИ

САДОК ВИШНЕВИЙ, слова Т. Шевченка, муз. Калиняк-Безкоровайного — 25 ц.
ПЛУГ, Івана Левицького — 20 ц.
ГУКАЙТЕ ЇХ, слова Филянського, муз. В. Безкоровайного — 15 ц.

Повищих пісень маємо на складі тільки по одному примірникови.

Замовленння разом з належитістю слати до:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ВІДОЗВА

до односельчан з села Мшанець, бувшого старосамбірського, тепер турчанського повіту.

Дорогі Земляки!

Ділимося з Вами сумною вісткою, що наше село Мшанець, навістило велике нещастя, якого ще ніхто не памятає. Великий пожар, який знищив до тла 38 хат, знищив також Народний Дім і читальню.

Не треба Вам довго описувати, які наслідки після такої великої пожежі. Кождий опинився з родиною без даху над головою й без засобу до життя. Крик розпуки тих погорільців, котрі здані на ласку будучности, доходить до нас і ми мусимо негайно спішити їм з помічю. Тепер весна. Ніхто нічо не посіяв, ані не посадив, бо ввесь засіб на сівбу згорів. Тож ті нещасні засуджені на голодову смерть. Перша вістка про цю пожежу була в новинках на першій стороні в „Свободі". Тепер дістали ми лист з краю, котрий потверджує цю вістку ще з більшими розмірами.

Тому ми, односельчани, хоч нас тут багато нема, зійшлися 7 травня на наради в справі вибрання комітету помочи селу Мшанець і обговоривши всі справи, заснували комітет, вибрали дозвіл й ухвалили видрукувати лісти до збирання жертв, та звернутися до Вас, дорогі односельчани, відгукнутись на цей заклик без огляду на релігійні, чи партійні переконання, поспішити негайно з допомогою потерпівшому селу. Бо хтож дасть їм поміч, як не ми? Польща? Вона радіє, що вигибають „гайдамаки", бо на їх місце вона пішле мазурів-стшельцуф і інших польських зайдів.

Знаємо, що кождий з нас відчував і ще відчуває часи депресії, однак у такий прикрий час це не може нас здержати від помочі рідному селу.

Відзиваємось до Вас в імени потерпівших погорільців. Засновуйте негайно комітети, збирайте жертви й засилайте їх до тимчасового зорганізованого, нижче підписаного комітету. Ми вислали вже лист до краю, щоби нам описали все докладно й подали спис погорільців і тих, котрі найбільше потребують помочі. Це все подамо до відома всім.

Відзиваємося з просьбою до всіх односельчан, котрі відчувають горе тих нещасливців. Віримо, що не відмовитесь від цього. Хай прийде Вам спомин про рідне село, де Ви родились, де востаннє прощалися зі своєю рідною, зі своїми нивами та вишневими садками. Додаймо духа нашим братам, щоб вони могли стати на ноги й не тільки, що відбудуватися, але й дати їм змогу до праці до відбудови Вільної України.

Дотепер наше село могло гордитись, бо дало багато борців за українську державність. Поминувши пожежу, щож село це зробить без орґанізації, без читальні, народнього дому? Мусимо, Браття, й про це подумати.

Нижче підписаний комітет села Мшанець, просить цею дорогою всіх односельчан, розкинених по місцевостях Злучених Держав, поспішити з негайною допомогою. Зокрема просимо наших земляків з Манчестер, Н. Г., Йонґставн, Огайо й Пенсилвенії, до негайної помочі.

Просимо також земляків з сусідних сіл, як Ґалівка, Бистре, Плоски, Ґрозьова, Михновець і інші щоби помогли свому сусідньому селу вратуватися від голодової смерти, відбудуватись, побудувати наново народню твердиню, Народний Дім, і дати їм змогу дальше працювати для відбудови вільної української держави.

Дня 7 травня вибрано нижче підписаний комітет.

Всі жертви просимо висилати на імя касієра:

Theodore Wowkanych,
204 Kipp Ave.,
East Paterson, N. J.,

Звіти посилати й за інформаціями удаватись до секретаря:

Лесьо Сисин
356 Palisade Ave., Garfield, N. J.

За Комітет помочі с. Мшанець:
Іван Стецкович, предс.; Теодор Вовканич, касієр; Лесьо Сисин, секр.; Максим Петричкович, Михайло Сисин, контрольори; Федьо Грицак, Стефан Шимін, радні.

НАЧЕ З МЕРТВИХ УСТАВ!

Отаман Симон Петлюра

Його живі рухи збереглись до цього часу на фільмі рухомих образків (мувінґ пікчерс). Перший раз ця фільма буде висвітлена по всіх наших громадах і кожний громадянин буде мати нагоду побачити Отамана Петлюру лицем в лице.

ВИСВІТЛЕННЯ ВІДБУДУТЬСЯ В СЛІДУЮЧІМ ПОРЯДКУ:

PHILADELPHIA, PA., ПЯТНИЦЯ, 19 ТРАВНЯ В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ, NORTH 23rd and BROWN STS., В ГОДИНІ 7.30 ВВЕЧІР.

CHESTER, PA., В НЕДІЛЮ, 21-ГО ТРАВНЯ В ГАЛІ УКР. ГР.-КАТОЛ. ЦЕРКВИ, 3010 W. THIRD ST., В ГОДИНІ 8-мій ВВЕЧІР.

RIVERHEAD, L. I., N. Y., В НЕДІЛЮ, 28-ГО ТРАВНЯ В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, FRANKLIN STREET, В ГОДИНІ 8-мій ВВЕЧІР.

ТАРАС БУЛЬБА

ЖИВІ КАРТИНИ (МУВІНҐ ПІКЧЕРС)

Історична драма (Гоголя) з козацьких часів буде виставлена перший раз в

NEWARK, N. J., В СУБОТУ, 27-ГО ТРАВНЯ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ, 59 BEACON STREET, В ГОДИНІ 7.30 ВВЕЧІР.

Громади, котрі бажають мати в себе подібні вистави, зволять писати до:

PETER W. SMOOK, 131 HOWARD ST., NEWARK, N. J., Tel. Market 2-3392.

The Sport Whirl.

BASKETBALL TEAM FETED AT BANQUET.

St. Michael's Group Wins Woonsocket City League Championship.

Over 400 persons attended the concert and banquet given yesterday in honor of the St. Michael's Boys Club who won the City Basketball League and city wide championship of Woonsocket for 1932-1933. The affair was sponsored by the parishioners of St. Michael Ukrainian Orthodox Church and was held in the assembly rooms of the church, Blackstone street, Woonsocket, under the direction of Rev. Vladimir A. Kaskiw, pastor of the church.

The concert program was as follows: Selections by the orchestra of the Ukrainian band under the direction of Harry Kuzik, and several numbers from the St. Michael's boys quartet; tenor solo by John Kokolski accompanied by Miss Mary Poznanski; Dimitri Rapko and Walter Teper in "Two Woonsoket Philosophers"; soprano solo "Worried Maidens," by Miss Anna Pidhorodeska; chorus, Bojan, "Ukrainian Fantasia"; Ukrainian dance, "Hopak Circle," by Miss Stella Malenchuk, Miss Anna Chaharyn, Wasel Wetzel and Walter Teper; dance solo, "Wind," Miss J. Borys; sketch, "Broadcasting Station UKE," Alec Barylick, John Kokolski, John Karas, Russell Kara, John Stanley, Dimitri Rapko, Steve Wetzel, Steve Karas and Metro Kornicki; piano solo, Miss Anna Saska of Providence. Imitation basketball game by the St. Michael and the All Stars, school boys of the parish, with the following taking part: John Lipsky, referee; Raymond Docuiba, Michael Kornicki, Frank Barylick, Paul Kolisnyk, John Chaharyn, Eugene Samborski, Wasyl Hreczuk, Michael Gulowacz, Steven Galonczka and Thomas Gulowacz.

A miniature postoffice was erected and John Pokolski and Dimitri Rapko served as postmasters.

Immediately after the program Rev. Fr. Kaskiw introduced the following speakers: John Hardink, coach of the champion team; Eugene Lipsky, captain; John Lisy, manager; John Kokolski, Marchal Root, official of the Y. M. C. A.; Michael Chaharyn, president of the O. D. V. U. Society; Michael Louis, president of the Zaporozska Sitch Society, and Mrs. Rosalie Borys, president of the Ukrainian Women's National League. Rev. Fr. Kaskiw gave an interesting talk on the history of the Boys Club.

The executive committee included: Moses Koperniuk, Thomas Kokolski and Konstantin Kornicki; banquet committee, Mrs. Rosalie Borys, Mrs. Mary Kolisnyk, Mrs. Rosalie Wetzel, Miss Stasia Mominyk, Miss Kornelia Hucal and Barbara Swiska; concert committee, Rev. V. A. Kaskiw, Harry Kuzik, Elias Stryk, Henry Kichak, Thomas Chaharyn, John Kokolski and Eugene Lipski; press committee, John Lisy and Steven Paskoski.

The proceeds of the affair will be turned over to the church general fund. Clubs from Boston, Crompton, Providence and Manville attended the event.

(The Pawtucket Times, Monday, April 24, 1933).

АДРЕСА ВИСТАВОВОГО КОМІТЕТУ В ШІКАГО:

Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit,
9300 Cottage Grove Ave.,
Chicago, Ill.,

„OUR COUNTRY"

We have a country great, you see;
It's hard to say she is not free
For she is great and colorsome too;
Yet a mother to me and you.
For there she stands accross the sea,
It was a thought, a memory;
But now the time has come to start;
To have a soul and a stronger heart.
For we must give our most desire:
To lift our country from the fire.
Our country is like the dearest
mothers;
She has so many sisters and brothers.
Have we forgotten our mother dear,
Or are we filled with only fear?
We should be proud of the country
of ours;
Just filled with music and beautiful
flowers.
It hurts to hear about her sorrow,
It's not too late, there is still tomorrow.
For we must fight to bring her joys;
To be like other girls and boys.
There is no country like our own;
To this whole world she shall be
known.
Just to bring her glory and her fame;
We must be proud yet of her name.
Our country, either large or small,
Is like a mother to us all.

Peter Sandusky,
Rochester, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДО КОНТЕСТУ СІЛЬСЬКИХ коломийок, котрі будуть танцювати на Радіо Бали Сурми в неділю, 28-го травня (мая) в Вебстер Гол, буде приґравати орхестра Павла Гуменюка. Всі, котрі вміють по крайовому гуляти коломийку, хай зголосяться в Сурмі до контесту, може виграє нагороду. Аби лише коломийка була оріґінальна, так чисто, як в Вашім селі гуляли. 115

ПРОДАМ або прийму фамілію з малим капіталом до спілки на фарму 110 акрів, 20 акрів доброго ліса, 3 акре молодого саду і багато сіна, пасовиско, три студні, велика баня, нові курники, нова молочарня, худоба, всіляка машинерія. Дуже гарний дім, поставлений в 1932 році, 9 кімнат, „стім гіт", вода, ванна, електрика, телефон, громозводи, порч, хідник на два боки, живий пліт. Близько стейтової дороги, фабрики пів милі, де можна все дістати роботу. Прийдіть і побачте власними очима, а певно не пожалуєте. Продається через недугу чоловіка. Ціна приступна. Голоситися до: **Mrs. Tessie Fanga, Glasgo, Conn.** 115

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Д-р Н. Я. МИХАЛЕНКО

УКР. ЛІКАР-ХІРКУРГ І АКУШЕР, ПЕРЕНІС СВІЙ ОФІС З ФИЛАДЕЛФІЇ ДО КЛІВЛЕНД, О. під число 3015 W. 14th Street, CLEVELAND, OHIO.

Tel. ATlantic 3929.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

153 AVENUE B, NEW YORK, N. Y.

(межи 9. і 10. ул.)

Tel. ALGONQUIN 4-8625.

Урядові години: рано від 11 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділі від 9 до 10 рано.

РІДКА НАГОДА.

Чоловік, дуже добре обізнаний з бізнесом розвеселювання, **ПОТРЕБУЄ СПІЛЬНИКА.** Він мусить уміти говорити по анґлійськи. Не може перевищати 45 років життя і мусить мати $800.00, які треба вложити в бізнес. Парк Розвеселення і базар. Він буде в тім бізнесі занятий і дістане що тижня свою пайку з бізнесу. Це рідка нагода для чоловіка, який уміє думати і глядіти вперед. Відповідаючи на це оголошення, прошу писати по анґлійськи в справі особистого познайомлення. Досвід у тім бізнесі недоконче потрібний. 113,5

Голоситися до:

H. GERMAINN,
22 Scott Street, Newark, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

Tel.: Orchard 4-2568

129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Tel. Yonkers 3002.

Памятайте на клич: СВІЙ ДО СВОГО

ІВАН ДУЧИНСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

46 WASHINGTON STREET, YONKERS, N. Y.

Вразі нещасливого випадку удайтесь до мене, я Вас обслужу чесно і совісно. — Обслуга в день і в ночи. Автомобілі до винайму на всякі оказії.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

(47)

© 1931, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved. H-47

Одночасно з тим, як ота потвора-птиця звилася догори, вона випустила зі своїх кіґтів Тарзана. Удар ножем удався. Від нього залежало життя чи смерть Тарзана. Він виміряв так, щоб ударити ним птицю в той час, коли його ноги майже доторкнулися скелі. Отже хоч його трохи птиця піднесла вгору, то падати йому довелося не звисока. Він гримнув у саму середину гнізда, а малі діти потвори-птиці відразу кинулися на нього.

Вони майже схопили його своїми дзюбами, коли Тарзан зручно відскочив на бік і на край гнізда. На його щастя, вони були ще замолоді й було їх лише троє. Тому боротьба з ними для Тарзана була можливою. Він своїм ножем, розмахуючи направо й наліво, відбивався від їх нападу, а разом з тим завдавав їм смертельні удари. Скоро вони почали поволі здихати від уплину крови. Тарзан оглядівся кругом і побачив кількасот ступнів унизу вже здохлу потвору-матір.

Тарзан почав оглядати скелю, на якій він так несподівано опинився. Вона була надзвичайно стрімка. Найближчий відступ був не менше як 300 стіп внизу, а до нього, здавалося, не було за що зачіпитися. Тарзан побачив, що ще до ратунку далеко, бо можна й тут загинути, коли він не знайде можности звідси вибратись. Оглядаючи довкола цю скелю, Тарзан звернув увагу також на той її кінець, яким вона була приперта до ще більшої скелі.

Але ця скеля була немов виточена з ґраніту й вибратися по ній годі було думати. Треба було шукати можности спуститися вниз, або згинути поволі в цім страшнім гнізді. Тарзан кілька годин розглядав скелю зі всіх сторін і нарешті вистудіював кожду її складку і зморщку. Він приблизно розрахував віддаль і напрям ряду найменших відступів, за які можна було ухопитись. Треба було ризикувати злізти вниз, хоч надії на успіх не було.